

21.06.2022

Tuusulan kunta, kaavoitus
Puputti Petteri
PL 60
04301 Tuusula

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Focus-alueen yleissuunnitelman valmisteluaineistosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2022-007119 T 10 03 01

Tuusulan kunta on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Focus-alueen yleissuunnitelman valmisteluaineistosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennettujen kulttuuriympäristöjen, maiseman ja arkeologian vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Suunnittelualue sijoittuu Etelä-Tuusulaan Helsinki-Vantaan lentoaseman pohjoispuolelle, Tuusulanväylän (kt45) ja Myllykyläntien (mt 11463) väliin. Suunnittelualueen rajaus mukailee pääosin Focus-alueen osayleiskaavan mukaista rajausta. Suunnittelualueen pohjoisreuna rajautuu paikoin asutukseen ja Huhtariihen itäpuolella suunnittelualue ylittää aina Maisalantielle asti. Etelärajana toimii Vantaan kaupunginraja. Alueen pinta-ala on noin 490 ha. Suunnittelualueen rajaus voi muuttua työn edetessä ja tavoitteiden tarkentuessa.

Yleissuunnittelutyön ensisijaisena tavoitteena on tuottaa tietoa alueen asemakaavoitusta varten. Koska Focus-alue on laaja kokonaisuus ja se tulee muodostumaan useista asemakaava ja asemakaavan muutos-alueista, on yleissuunnitelman tarkoituksena varmistaa, että tähän mennessä laaditut ja tulevaisuudessa laadittavat suunnitelmat toimivat yhteen. Työllä pyritään myös herättämään keskustelua alueen kehittämisestä sekä asettamaan tavoitteita alueen jatkosuunnittelua varten. Yleissuunnitelmalla on tarkoitus ottaa kantaa alueen kehittämisen kannalta keskeisiin teemoihin.

Suunnittelualue on suurimmalta osin rakentamaton. Rakennetut alueet painottuvat lähinnä alueen itäosaan, jossa on erinäistä teollisuutta kuten asfalttiasema, betonielementtitehdas, varikkotoimintoja sekä muuta

21.06.2022

sekalaista pienteollisuutta. Eri puolilla suunnittelualuetta on myös jonkin verran pientalomuotoista asutusta, joista isoimmat keskittymät ovat Sammonmäen ja Siltaniitun alueilla. Muita suunnittelualan läheisyyteen sijoittuvia asumiskeskittymiä ovat mm. Huhtarihi ja Myllykylä.

Laaja suunnittelualue muodostaa monimuotoista maastoa. Alue käsittää niin aukeita niittyjä, viljelyskäytössä olevia peltoja kuin metsä- ja suoalueita. Laajimmat yhtenäiset metsäiset alueet sijoittuvat lähellä lentoasemaa sekä Sammonmäen ja Maisalantien välille. Maasto alueella on polveilevaa. Kallioiset mäet muodostavat paikoin suuria korkeuseroja ja kätkevät sisäänsä runsaasti kiviainesvarantoja. Focus-alueella on tehty useita metsien päätehakkuita ja maa-ainestenottoa, mikä on muovannut maisemaa lähivuosina. Alueella on paljon ympäristöhäiriöitä. Koska alue rajautuu lentoasemaan, koko suunnittelualue on lentokonemelualuetta. Muita melunlähteitä ovat alueella käynnissä oleva kiviaineksen ottotoiminta ja asfalttiasema. Tuusulanväylä ja alueen liikennöinti aiheuttavat myös liikennemelua. Alueella on myös jonkin verran asfaltti- ja kiviainestoiminnasta johtuvaa haju- ja pölyhäiriötä.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta alueella keskeisin ja kriittisin kohta tiehankkeessa on selkeän avoimen maisematilan muodostava Myllykylän alue ympäröivine viljelysaukeineen. Myllykylän maisema-arvot liittyvät etupäässä viljelymaisemaan, josta välittyy alueen asutushistorian kerroksellisuus aina uuden ajan alusta 1800-luvun lopulle. Myllykylä on säilynyt jokilaaksossa pienipiirteisenä kulttuuriympäristönä. Myllykyläntieltä katsoen maisemakuvaa hallitsevat laajat yhtenäiset peltoaukeat. Myllykylässä on useita rakennuksia ja rakennusryhmiä, jotka kohoavat maamerkeiksi.

Yleissuunnitelman vaikutuksenarviossa tulee tarkastella maankäytön ja Kehä IV:n liikennetarkaisujen yhteensovittamista alueen maisema-arvoja vasten. Tässä tieympäristösuunnittelu ja tien sovittaminen maisemaan ovat merkittävässä roolissa

Arkeologia

Yleissuunnitelma-alueelta tunnetaan Museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin tietojen perusteella yhteensä kahdeksan muinaismuistolain suojaamaa kiinteää muinaisjäännöskohdetta, jotka ovat kivikautinen asuinpaikka Takapelto (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 858010004), röykkiökohteet Mäkiniihtu (1000007199), Puusepäntie (1000007200), Johannisberg A (858010018), Vävars (858010019), Johannisberg D (1000005764) ja Johannisberg E (1000005765). Röykkiöistä on löydetty luiden palasia sekä joitakin esineiden katkelmia, joi-

21.06.2022

den perusteella ne on tulkittu haudoiksi. Lisäksi suunnittelualueella sijaitsee yksi hiilimiilu Mäkiniittu 2 (1000020047) ja yksi kivikautisen esineen löytöpaikka Jussila 2 (1000005896).

Tuusulan esihistoriallisten kohteiden inventointi on tehty vuonna 2006 (Kirsi Luoto/MV) ja historiallisten kohteiden inventointi vuonna 2009 (Katja Vuoristo/MV) ja ne ovat molemmat ulottuneet yleissuunnitelma-alueelle. Niiden lisäksi suunnittelualuetta on inventoitu vuonna 2011 Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen inventointikurssilla (Wesa Perttola/ HY). Edellä mainituista arkeologisista selvityksistä huolimatta suunnittelualueen arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyy niin päivitys- kuin täydennystarpeita.

Koska kaavamuutoksella voi olla vaikutusta hankealueella sijaitseviin tunnettuihin tai toistaiseksi vielä tuntemattomiin arkeologisiin kohteisiin, Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo edellyttää, että ennen alueen kaavamuutosta suunnittelualueella suoritetaan arkeologinen inventointi. Inventoinnissa tulee huomioida eri-ikäiset ja -tyyppiset arkeologiset kohteet ja määrittää niiden sijainti, aluerajaus ja arkeologinen status. Myös suunnittelualueella sijaitsevat ja jo ennestään tunnetut arkeologiset kohteet tulee sisällyttää inventointiin ja tarkistaa niiden säilyneisyys, kunto sekä aluerajaus.

Arkeologisia tutkimuksia tekevät useat toimijat, joilta voi pyytää tarjouksia suunnittelualueen inventoinnista. Tutkimuskustannuksista vastaa muinaismuistolain 15 §:n mukaisesti hankkeen toteuttaja.

Arkeologisia kenttäpalveluja tarjoavien toimijoiden yhteystiedot löytyvät Museoviraston verkkosivuilta (Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen) osoitteesta:

<https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-tilaaminen>.

Mikäli tunnetuissa muinaisjäännöskohteissa suoritetaan inventoinnin yhteydessä maahan kajoavia toimenpiteitä, tulee inventoinnin toteuttajan hakea niihin tutkimuslupa Museovirastolta.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

4 (4)

21.06.2022

Johanna Björkman
ts. kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Postiosoite
PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin
+358 9 310 1060
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
fi0680001200062637
Alv.nro
fi02012566